

Herbaro kūrimas

Herbaras - tai džiovintų augalų rinkinys, kuriame kiekvienas augalas yra pritvirtintas prie lapo su informacija apie jį. Tai gali būti puikus edukacinis projektas ar tiesiog įdomus būdas susipažinti su gamta.

Herbaro paruošimo etapai:

1. Augalų rinkimas

- Surask žolinį arba mažą sumedėjusį augalą (svarbu, kad pasirinktas augalas nebūtų nykstantis (t.y. įrašytas į Lietuvos raudonąją knygą).
- Pasirink augalą su žiedais, lapais ir, jei įmanoma, šaknimis.
- Kiekvieną augalą išrauk/iškask atsargiai - svarbu išlaikyti visą augalo struktūrą (kiekviena augalo dalis yra svarbus identifikavimo požymis).

2. Etiketės kūrimas

- Kiekvienas nuskintas augalas turi turėti atskirą etiketę.
- Ant etiketės užrašomas pilnas rūšies pavadinimas lietuvių ir lotynų kalba; vietos koordinatės, surinkimo data, augalo aplinka ir kas surinko bei atpažino augalo rūšį).

Etiketės pavyzdys:

Augalo pavadinimas: Paprastoji pienė (*Taraxacum officinale*)

Surinkimo data: 2025-04-14

Surinkimo vieta: 54.694583, 25.323142

Augavietė: Pieva

Surinkęs (-usi): Vardutis Pavardutis

Apibūdinęs žmogus: Vardutis Pavardutis

3. Augalo džiovinimas

- Padėk augalus tarp popieriaus lapų (geriausia - laikraštis, kepimo popierius). Galima dėti ir į nenaudojamą knygą, bet nerekomenduojama, nes gali lengvai supelyti.
- Padėjus augalą į džiovinimo vietą pasistengti, kad augalo lapai, stiebai ir šaknys nepersidegtų (išskirtysti lapus ir žiedus taip, kad jie nepersidengtų (jeigu įmanoma)).

- Uždėk ant augalo tarp popieriaus sunkias knygas arba naudok spaudimo rėmelį ir keisk lapus tarp augalo, kol augalais pilnais išdžius.
- Palik augalą džiūti bent 1-2 savaites, kol augalas taps visiškai sausas ir trapus.

4. Augalų tvirtinimas

- Išdžiūvusį augalą klijuok/pritvirtink ant storo popieriaus (pvz., A4 formato).
- Naudok ploną dvipusę lipnią juostą, klijus arba siūlus (galima ir neklijuoti).
- Tvirtinant augalą nepamiršk kartu pritvirtinti jo etiketės.

5. Augalų saugojimas

- Laikyk herbaro lapus segtuve arba aplanke, galima sukurti savo surastų augalų albumą.
- Saugok sausoje vietoje ir nuo tiesioginių saulės spindulių.
- Galima pridėti permatomus įmautės lapus, kad augalai nesusitrintų.

Papildomi patarimai ir idėjos:

- Rink tik dažnus augalus, saugok retas ar saugomas rūšis (jeigu nesi tikras dėl rūšies - klausk mokytojo(s)).
- Gali naudoti programėles (pvz., PlantNet, iNaturalist) augalų atpažinimui.
- Galima pasigaminti teminius herbarus: laukų augalai, medžiai, žydintys augalai ir pan.